

Tunnetko oman taloutesi? -työkalu raha-asioiden puheeksi ottoon

Hanna Siltanen, asiantuntija
Takuusäätiö
14.11.2024

Takuusäätiö

- Sosiaalialan järjestö, jonka tavoitteena on edistää kotitalouksien taloudellista hyvinvointia
- Kehittämme, koulutamme, palvelemme ja vaikutamme.
- Perustamme toimintamme asiantuntijatietoon, asiakkaiden kokemustietoon sekä tutkimustietoon.
- Palvelumme ovat valtakunnallisia ja maksuttomia

Rahasta puhuminen

Raha-asioista puhuttaessa kohtaa kaksi todellisuutta

Asiakkaan elämissämaailma

- Asiakkaan arjessa elämänsä todellisuus, tavoitteet ja voimavarat
- Arvot, asenteet, tunteet ja väärinkäsitykset
- Ohjeistusten ja todellisuuden välinen ristiriita, muutoksen vaikeus
- Erilaiset elämäkokemukset ja elämäntilanteet
- Epävarmuus ja epäluottamus

Järjestelmämaailma

- Tavoitteellinen ja rationaalinen toiminta
- Suoraviivainen neuvonta ja ohjaus
- Viralliset laskelmat
- Vahvat ennakko-oletukset asiakkaan tarpeista ja tilanteesta
- Pyöröovet ja poiskäännyttäminen

Raha-asiat puheeksi

- Anna tilaa kertoa omista kokemuksista ja huolista. Jokainen kokee tilanteen omalla, yksilöllisellä tavallaan.
- Kohtaava vuorovaikutus ja luottamuksen rakentuminen ensisijaista.
- Suoranainen neuvominen raha-asioissa voi olla jopa haitallista, ellei toinen ole nimenomaisesti kysynyt neuvoa.
- Puheeksi ottoa voi helpottaa, jos käytät jotain [materiaalia](#) tai tarjoat apua konkreettiseen tekemiseen.
- Huoli-/ongelmakeskeisyydestä kohti voimavarojen ja mahdollisuuksien tunnistamista: Aina voi tehdä jotain.

Rahatarina

Jokaisella on oma rahatarinansa, joka muodostuu lapsuudessa ja nuoruudessa ja kasvaa aikuisuudessa osaksi meitä. Sitä ei voi välttää, mutta sitä voi tutkia ja tehdä tarvittaessa tietoisia muutoksia.

Maarit Lassander: Rahaviisaus

Miten voin tukea taloushuolissa?

- Talousvaikeuksiin ei yleensä ole nopeita ja helppoja ratkaisuja. Tämä kuormittaa talousvaikeuksissa olevia ja heidän läheisiään, mutta myös vapaaehtoisia ja ammattilaisia.
- **Muista, että sinulla ei tarvitse olla valmiita vastauksia.**
  - Kannusta, kuuntele ja kulje rinnalla
  - Ohjaa tarvittaessa hakemaan ammattiapua ja selvittämään oma tilanne

Takuusäätiön neuvonta

Velkalinja-puhelin

- arkisin kello 10-14 puh. 0800 9 8009

Kysy rahasta -chat

- ma-to klo 12.30-15 ja ke klo 17-19
- www.takuusaatio.fi

**Maksutonta ja anonyymiä neuvontaa
talous- ja velkakysymyksissä.**

**Painavatko
raha-asiat
mieltäsi?**

Apua ja neuvontaa talous- ja velka-asioissa

- Kela
  - etuudet ja toimeentulotuki
- Hyvinvointialueet
  - aikuissosiaalityö
  - täydentävä ja ennaltaehkäisevä toimeentulotuki
  - sosiaalinen luototus
- Oikeusaputoimistojen talous- ja velkaneuvonta
- Talousneuvola
- Takuusäätiö

- Ulosottolaitos
- Järjestöt, esim. Hope ry
- Ruoka-aputapahtumat ja yhteisölliset ruokailut:
<https://ruoka-apu.fi>
- Järjestöjen vertais- ja muuta tukea: <https://www.lahella.fi/>
- Vuokranantajien asumisneuvonta
- Seurakuntien diakonia
- Ohjaamot ja etsivä nuorisotyö

”Mistä saan ja miten käytän rahani?” -tehtävä

Maukas arki kuuluu kaikille - oppaassa

”Mistä saan ja miten käytän rahani?” –tehtävän tarkoitus

- Auttaa pohtimaan omia raha-asioita eri näkökulmista: tottumukset, taidot ja tieto
- Välittää tietoa taloushuolissa auttavista tahoista ja asumisen turvaamisen tärkeydestä
- Kannustaa puhumaan rahasta ja rahahuolista sekä suunnittelemaan omaa taloutta
- Toimia puheeksi oton välineenä ruoka-aputoimijoille

Mistä saan ja miten käytän rahani? –tehtävän teemat

- Tiedän, mihin rahani kuluvat.
- Menen ruokakauppaan yleensä...
- Miten varmistan, että asuntoni kulut (esim. vuokra, vastike) tulee maksetuksi ajallaan?
- Raha-asioiden hoitaminen...
- Puhun rahahuolista...
- Mitä teen, jos en saa laskua tai velkaa maksettua ajoissa?

Esimerkki tehtävästä

Laita rasti ruutuun niiden vaihtoehtojen kohdalle, jotka sopivat sinun tilanteeseesi parhaiten.

1. Tiedän, mihin rahani kuluvat.

- ☐ Kyllä, tiedän hyvin tai melko tarkkaan.
- ☐ Tiedän suurin piirtein.
- ☐ En tiedä.

On hyvä tietää, mihin omat rahat menevät. Budjetointi eli omien tulojen ja menojen suunnittelu ja seuranta kannattaa. Se ei ole vain rahojen laskemista. Kun suunnittelet rahankäyttöäsi, suunnittelet samalla myös arjen tärkeitä valintojasi: mitä syöt, miten liikut ja miten vietät aikaa. Budjetointiin löytyy erilaisia tapoja. Pääset alkuun selvittämällä tulosi ja menosi esimerkiksi omasta verkkopankista tai keräämällä kuitit talteen. Pidä kirjaa rahankäytöstäsi vähintään yhden kuukauden ajan Penno-verkkosovelluksella (www.penno.fi).

Takuusäätiö tukee raha-asioiden puheeksi ottoa

- TalousTsemppari-koulutukset tarjoavat tietoa, valmiuksia ja keinoja:
  - 1) tunnistaa talous- ja velkavaikeuksiin liittyviä eri ilmiöitä
  - 2) kohdata talous- ja velkavaikeuksissa olevia ja heidän läheisiään
  - 3) puhua arjen raha-asioista
  - 4) ohjata eteenpäin
- Materiaaleja ja välineitä, joita voi hyödyntää oman työn tukena
- Lue lisää: www.takuusaatio.fi/ammattilaisille

Kiitos!

hanna.siltanen@takuusaatio.fi

 Takuusäätiö

takuusaatio.fi

